

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' נ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

בפני כב' השופטת עפרה גיא

בעניין עזבון המנוחה ר.ל ז"ל (הלן: "המנוחה")

המתנגדים

1. פלוני
 2. אלמוני
- באמצעות בא כוחם - עו"ד גיא ניומן
- נגד

המשיבים

1. המשיב מספר 1
2. המנוח פ.מ ז"ל באמצעות יורשיו:
א.מ
ר.מ
ה.מ
באמצעות באת כוחם - עו"ד ענת זרסקי ו/או עו"ד יניב אביסידריס
3. המשיב מספר 3
4. יורשי המנוחה ח.ח ז"ל:
ד.א.ח
ת.ט.צ
ש.ח
ג.ג.ח
ל.ל.ש
ס.ב.כ

פסק דין

בפניי התנגדות לקיום צוואת המנוחה שהוגשה על ידי שניים מאחיה, כנגד יתר היורשים, אחיה הנוספים ואחינה. יוער כי המשיב מספר 3, על אף שלא הגיש התנגדות מטעמו וזכה ב-25% מעיזבון המנוחה, התנגד אף הוא לצוואתה במסגרת הדיון, שעה שהמנוחה לא הורשה דבר לאחיה הצעירים.

העובדות שאינן במחלוקת

1. המנוחה ילידת 1941, הלכה לעולמה ביום 27/09/2018 בהיותה כבת 77 שנים. המנוחה היתה נשואה במהלך חייה למר ב.ל (להלן: "המנוח") כ-40 שנה, לבני הזוג לא היו ילדים. למנוחה

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

- היו ארבע אחים ואחות. שני אחים הם המתנגדים 1-2 ; המשיב מספר 3 הוא אח נוסף ; המשיב מספר 1 הוא אחיינה של המנוחה ובנו של האח המנוח פ.מ ; אחותה היא הגב' ח.ח ז"ל, משיבה מספר 4.
2. ההליכים בעניינה של המנוחה בפניי, החלו עוד בחייה, בסוף שנת 2013, עת החליטה המנוחה להגיש תביעה כנגד בעלה המנוח, לאחר שהתברר לה ששתי דירות שהיו שייכות לשניהם, היו רשומות על שמו בלבד והוא מכר אחת מהן על דעתו בלבד.
3. בנסיבות אלו, המנוחה נהלה בפניי מספר הליכים :
- א. תביעה למתן צו עשה במסגרת תיק 11553-12-13 כנגד בעלה המנוח, אשר הוגשה טרם פטירתו, במסגרתה עתרה ליתן צו עשה כללי המורה לו לחשוף את כל הנכסים שבבעלותו ולסעדים נוספים.
- ב. משנפטר הבעל המנוח ביום 06/01/2014 הגישה התנגדות לביצוע צוואתו במסגרת תיק 16217-05-14 שהוגשה נוכח העובדה שהסתבר למנוחה כי הבעל המנוח הוריש כל רכושו לאחייניו ולמנוחה העניק אך זכות המגורים בדירה כל ימי חייה.
- ג. תביעה לפסק דין הצהרתי במסגרתה בקשה לקבוע כי הינה בעלת מחצית מדירת המגורים וכן בעלת מחצית מכספי מכר דירה נוספת שהיתה רשומה על שם בעלה המנוח ונמכרה ויתרת הכספים הצבורים בחשבונו וזאת במסגרת תיק 10157-05-15 וזאת נוכח הלכת השיתוף, שכן בני הזוג המנוחים נשאו ביום 01/04/1973.
4. ביום 14/06/2017 ניתן על ידי פסק דין במסגרת ההליך האחרון ולאחר קיום שתי ישיבות הוכחות, בהן נחקרה המנוחה ובו קבעתי כי הוכחה קיומה של הלכת השיתוף בין בני הזוג המנוחים והמנוחה זכאית לקבל מחצית מזכויות המנוח ברכושו. עוד ניתנה למנוחה במסגרת פסק הדין, האפשרות לרכוש חלקו של המנוח בדירת הצדדים.
5. ביום 11/01/2018 הוגשה בקשה יזומה על ידי ב"כ היועמ"ש למנות את הקרן לטיפול בחסויים כאפוטרופא זמנית על רכושה וגופה של המנוחה למשך חצי שנה לאחר שהמנוחה אושפזה בטיפול נמרץ, מאחר ושברה האגן, עברה ניתוח שלאחריו התדרדר מצבה והיא אושפזה מורדמת ומונשמת והיא ערירית, למעט אחים מבוגרים.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

6. בדיווח העו"ס במסגרת הבקשה ציינה כי למנוחה חמישה אחים, הראשון (המשיב מספר 2) הוא חולה אונקולוגי, אחות שנפטרה לפני מספר שנים (משיבה מספר 4), המשיב מספר 3 ושני אחים צעירים יותר, הם המתנגדים בהליך שבפניי. בנוסף, ציינה העו"ס כי איש הקשר של המנוחה הוא המשיב מספר 3 ועם שני אחיה הצעירים לא היתה בקשר ואף לא רצתה בקשר.

7. בהחלטתי מיום 11/01/2018 קבעתי כי:

"הואיל ובשנים האחרונות התנהלו בפניי מספר הליכים על ידי הגברת ל, נוכחתי במסגרת ההליכים הללו, כי לגב' ל יש קרוב משפחה (אחיין) אשר גם הגיש תצהיר מטעמו (מיום 28/9/2016) בתיק הקשור, המשיב מספר 1 והוא הצהיר כי מלווה את הגב' גם כיום ודואג לצרכיה הבסיסיים. בהיעדר התייחסות לכך בתסקיר שהוגש, יובהר באם נעשתה פנייה לכלל בני המשפחה, לרבות אחיין זה, טרם מתן החלטה".

8. בתגובת העו"ס להחלטה לעיל, הבהירה כי לאחר שסיפרה על החלטה זו למשיב 3, אחי המנוחה, התנגד הוא למינוי אחיינו לאחר פניית העו"ס. משכך ונוכח הדחיפות והצורך בטיפול דחוף במנוחה, מונתה הקרן לטיפול בחסויים כאפוטרופוס זמני למנוחה למשך 14 יום.

9. בתסקיר משלים של העו"ס מיום 17/01/2018 ציינה כי לאחר החלטתי לעיל, נחשפה היא למערכת יחסים עכורה במשפחת המנוחה. עוד ציינה כי לאחר שהסבירה לאחי המנוחה, המשיב מספר 3 כי אין במינוי המשיב 1 כאפוטרופוס על גופה ורכושה בכדי לפגוע בצוואה שיש ברשות המשיב 3, הסכים המשיב 3 למינוי האחין, המשיב 1, כאפוטרופוס על גופה ורכושה של המנוחה. לפיכך ביום 29/01/2018, מונה המשיב 1 כאפוטרופוס זמני על ענייניה האישיים, הרכושיים והרפואיים של המנוחה. בתסקיר נוסף שהוגש לתיק ביום 05/07/2018, ציינה העו"ס כי המשיב 1 הוא היחיד מבני המשפחה המגיע לבקר את המנוחה פעם פעמיים בשבוע במוסד בו שהתה. כן ציינה כי התרשמה בזמן הביקור כי דאגתו והאכפתיות של המשיב 1 ניכרים היטב וכי התרשמה מהאמינות של המשיב 1. בנוסף ציינה כי לאחר ששוחחה שוב עם המשיב 3, הסכים הוא למינוי המשיב 1 כאפוטרופוס, אולם ביקש לוודא מה יהיה לגבי הירושה. נוכח האמור, בחרה להמליץ על המשיב 1 כאפוטרופוס של קבע למנוחה והוא מונה כאמור ביום 05/07/2018.

10. המנוחה כאמור לעיל, הלכה לעולם ביום 27/09/2018 וביום 12/03/2019 ניתן צו קיום לצוואתה מיום 26/01/2014. במסגרת הצוואה הורישה עיזבונה בחלוקה כדלקמן: המשיב

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

- מספר 1- 50% מעיזבונה; המשיב מספר 2- 25% מעיזבונה והמשיב מספר 3- 25% מעיזבונה.
כן מנתה את עו"ד דודי בכר, אשר ייצג אותה בהליכים קודמים להוציא לפועל את הצוואה ולהיות מנהל עיזבונה.
11. בהחלטת הרשם לענייני ירושה מיום 25/05/2019 בוטל צו קיום הצוואה משהגישו המתנגדים בקשה לביטולה באיחור של מספר ימים.
12. ההתנגדות לקיום הצוואה שהוגשה על ידי שני המתנגדים הועברה לבית משפט זה ביום 02/06/2019.
13. יצוין כי תחילה הוגשה התנגדות המתנגדים כנגד עו"ד בכר, אשר נמחק כצד מההליך לאחר קיומו של דיון וכנגד המשיבים 1-3, שכן אינו יורש על פי צוואת המנוחה. לאחר שהתברר במהלך הדיון כי קיימים יורשים נוספים למנוחה על פי דין, הגישו המתנגדים התנגדות מתוקנת וכללו בה את כלל היורשים על פי דין (יורשי המשיבה מספר 4). יצוין כי יורשי המנוחה ח.ח ז"ל הגישו עמדתם לבית משפט ביום 09/09/2020 והודיעו כי סומכים ידיהם על בית משפט ככל שיקבע בנוגע לכשירות או אי כשירות הצוואה וציינו שכלל שייקבע שהצוואה כשרה או אינה כשרה, אין בדעתם להגיש התנגדות או ערעור על החלטת בית משפט.
14. טענות המתנגדים בהתנגדותם
- א. המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב כלל ואף את שמה לא ידעה לכתוב למעט חתימת שמה הפרטי בלבד.
- ב. על פי הצוואה המנוחה הורשה 50% מעיזבונה למשיב מספר 1, שהוא אחיינה והיתרה התחלקה בין שני אחיה, פ.מ והמשיב מספר 3 בחלקים שווים.
- ג. עו"ד דודי בכר מונה כמנהל עיזבון והמוציא לפועל של הצוואה והעדים היחידים החתומים על הצוואה הינם עו"ד דודי בכר ועו"ד בועז אלקלעי.
- ד. עו"ד בכר הוא חבר קרוב של המשיב 1 שלכאורה רקח קנוניה עם המשיב 1 שעניינה תחבולה, תרמית והשפעה בלתי הוגנת על המנוחה וזאת שעה שמינה עצמו לכאורה למנהל העיזבון, עובדה המזכה אותו בטובות הנאה בהתאם לסעיף 35 לחוק והכל תוך ניצול ציני של המנוחה שלא ידעה קרוא וכתוב ולא הבינה משמעות הדברים.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

ה. עו"ד בכר והמשיב 1 ידעו שהמנוחה אינה יודעת קרוא וכתוב ולא מצאו מקום לציין בצוואה כי זו הוקראה לה ו/או שהבינה תוכנה ו/או משמעותה ולא מצאו מקום לתעד עריכתה ואת חתימתה.

ו. במהלך שנות חייה האחרונות של המנוחה, השתלט מר המשיב 1 על המנוחה, כפה עצמו עליה והשתלט על חייה באמצעות איומים שהובילו במישרין בניגוד לרצונה להשפעה בלתי הוגנת עליה כך שהוריש לו 50% מעיזבונה.

ז. המשיב 1 נהג לגבות מהמנוחה אלפי שקלים על כל שירות שהעניק לה.

ח. הוא השכיר דירת המנוחה, שלשל לעצמו את כספי השכירות עוד בחייה וגנב עשרות אלפי שקלים במזומן מביתה בעת שהיתה מאושפזת, גנב תכשיטים וחפצי ערך מביתה.

ט. קיים חשש שחתימת קיום הצוואה לא נחתמה על ידי המנוחה ו/או נחתמה בעל כורחה תוך אינוס, לחץ ואיומים שקדמו לחתימה.

י. בעת עריכת הצוואה ו/או חתימתה, לא היתה המנוחה רשומה במרשם המקרקעין כבעלת הנכס נשוא העיזבון ולא ידעה שתזכה בפסק הדין ודי בכך בכדי להעיד שהצוואה מזויפת.

יא. משניתן צו קיום צוואה בשגגה שכן ההתנגדות הוגשה ביום 29/11/2018 ורק ביום 18/03/2019, התקבלה חותמת "נתקבל" על גבי הבקשה, התבקש הרשם לבטל צו קיום צוואה שניתן ולבטל מינוי של עו"ד בכר כמנהל עיזבון. בעניין זה יוער כי הרשם לענייני ירושה ביטל את צו קיום הצוואה כבר ביום 25/03/2019. משכך, איני נדרשת כלל לבקשה לביטול הצוואה ובפניי התנגדות לקיומה ולה בלבד אדרש במסגרת ההליך.

יב. בסיכומיהם הוסיפו המתנגדים וטענו כי דין הצוואה להתבטל אף בהתאם להוראות סעיף 26 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק" ו/או "חוק הירושה"). עוד חזרו וצינו כי המנוחה שלא ידעה לקרוא ולכתוב, לא ידעה להבחין בעת החתימה למי צוותה עיזבונה; המשיב 1 השתלט ושלט על המנוחה עוד טרם מינויו כאפוטרופוס, ניהל כלל ענייניה תוך מידור בני משפחתה והמתנגדים; ניצל יחסי התלות ביניהם והפך אותם ליחסי מרות; ניתק אותה מאחיה; מחק אנשי קשר מהטלפון; הוציא אחיינים מחשבון הבנק; סיכל האפשרות לשינוי הצוואה; ניתק קשריה עם השכנים והסביבה כולל בבריונות, איומים, הפחדות והכאות.

יג. אין סתירה בעובדה שהבינה וידעה לדבר מספר שפות וחתימה על מסמכים שונים בדרך של ציור וחקיקי צורה בעלמא מבלי שהבינה משמעותם.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

יד. עו"ד בכר הכניס עצמו כמנהל העיזבון; הוא ידע בוודאות שאינה יודעת קרוא וכתוב ובכוונה נמנע מלציין זאת בצוואתה ומדובר בפגם מהותי בצוואה, גם אם הקריא לה את הצוואה, לא ברור מה הפרטים שנקלטו בזיכרונה, שכן לא ידעה לקוראה; המנוחה לא קבלה העתק הצוואה ולכן לא יכלה לשנותה כרצונה. מאחר ולא ידעה קרוא וכתוב. המנוחה אמרה לאחיה, משיב מספר 3, כי הורישה לו 50% ולא זכרה בבהירות כי צוותה לו רק 25% מעיזבונה; עו"ד סיכל שינוי הצוואה. הצוואה נעשתה בניגוד להוראות סעיף 30 לחוק הירושה ותוך כדי השפעה בלתי הוגנת ודינה בטלות.

15. טענות המשיבים

כאמור לעיל, המתנגדים צרפו את עו"ד בכר כמשיב להליך והואיל ועו"ד בכר, אינו זוכה על פי הצוואה, הוריתי על מחיקתו כבעל דין ביום 01/07/2020. עם זאת, התגובה להתנגדות הוגשה גם מטעמו, שעה שנתבע תחילה כבעל דין. כן הוגשה ההתנגדות מטעם המשיבים 1-2.

א. עו"ד בכר ייצג את המנוחה כ- 6 שנים לבקשתה ולאור תחנוניה והיא היתה צלולה, דוברת ארבע שפות, בהן עברית, ידעה קרוא וכתוב ונהלה הליכים משפטיים מורכבים במספר חזיתות, נהלה חייה באופן עצמאי וזאת חרף מערכת יחסים זוגית לא פשוטה וארוכה.

ב. כחודשיים לאחר היכרות המנוחה את עו"ד בכר, בקשה ממנו כי יערוך עבורה צוואה, נוכח חששה שהמתנגדים רוצים לשים יד על רכושה.

ג. בין המנוחה לעו"ד בכר נוצרו יחסי אמון במהלך השנים ובמסגרתם ספרה לו כי המתנגדים מפעילים עליה לחץ לצרפם לצוואתה. כך גם הביעה בפני עורך הדין חששה כי בבוא היום, לא יהיה מי שידאג לה.

ד. במהלך השנים, פנו המתנגדים לעו"ד בכר פעמים רבות הן באמצעות הטלפון והן באמצעות הגעה למשרדו ללא תאום ובקשו לדעת באם הם נמנים על יורשי המנוחה והוא התריע בס לבל יפנו אליו, בעוד המנוחה בחיים.

ה. הצוואה נחתמה בפני שני עדים, עורכי דין המשמשים עדים לחתימתה תוך כדי שתוכן הצוואה משקף רצון המנוחה וחששותיה בקשר למתנגדים.

ו. המנוחה היתה עקרת בית בעוד בעלה עבד בחברת חשמל עד פרישתו, חיה עמו חיי אומללות ומסכנות על אף שבני הזוג היו בעלי אמצעים. עו"ד בכר פגש בה לראשונה בסוף 2013 עת הגיעה אליו לפגישת ייעוץ עם המשיב 1.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

- 1
2 ז. לעו"ד בכר לא היתה כל היכרות מוקדמת לא עם המנוחה ולא עם המשיב 1. רעיית המשיב 1
3 טופלה בעבר על ידי שותפו למשרד, עו"ד אלקלעי, בעניין נזיקי והוא הפנה את המשיב 1 לעו"ד
4 בכר לצורך הטיפול בענייניה של המנוחה. יוער כי גם לעו"ד אלקלעי לא היתה כל היכרות
5 מוקדמת עם המשיב 1. כך גם הוא אינו חבר של משיב 1 ועד דצמבר 2013 מעולם לא פגש בו.
6 ח. כחלק מההליכים שנדונו בבית משפט במסגרת תביעת המנוחה מול בעלה, נדרשה לצרף כתב
7 ערבות של צד ג'. פנייה מטעם עו"ד בכר למתנגדים ובני משפחה נוספים לצורך חתימה על
8 כתב הערבות, סורבה והיחידים שהסכימו לחתום היו המשיב 1 ואביו המנוח, משיב מספר 2.
9
10 ט. בסמוך לתחילת ההליכים המשפטיים כנגד בעלה של המנוחה, הוא נפטר ואז פנתה המנוחה
11 לעו"ד בכר על מנת שיערוך עבורה צוואה לאור חששה וטענותיה כי חלק מבני המשפחה
12 סוחטים אותה, מבקשים ממנה כספים ואף דורשים להיות חלק מרכושה. עוד בקשה בניגוד
13 לרצונו של עו"ד בכר ודרכו המשפטית, כי ימונה למנהל עיזבונה ואף לאפוטרופוס שלה נוכח
14 התנהגות בני משפחתה ונוכח מצבה המורכב הוא הסכים לכך.
15
16 י. במועד עריכת הצוואה, הגיעה המנוחה לבדה באמצעות נהג מונית וזאת לאחר שעו"ד בכר
17 ביקש ממנה להגיע לבד. הצוואה נכתבה, הוקראה ונערכה יחד עם המנוחה ואושרה על ידה.
18 מינויו של עו"ד בכר כמנהל עיזבון נעשה מתוך מחשבה ורצון אמיתי של המנוחה.
19
20 יא. המשיב 1 היה אהוב על המנוחה, עזר לה כל חייה עוד כשהיה ילד, דאג לכל צרכיה ועל כך אף
21 ניתן ללמוד מהמסמכים הבלתי תלויים מבית החולים ודיווחי מחלקת הרווחה. הוא היחיד
22 שסייע לה בהליכים המשפטיים שנהלה כנגד בעלה ועיזבונו וארגן לה הליכים משפטיים ראויים
23 למיצוי זכויותיה; המנוחה בטחה בו והוא סייע לה רבות מתוך כבוד והתחשבות וזאת בניגוד
24 למשיב 3 שכל שעניין אותו בעת פניית העו"ס היה מה יעשה בעיזבונה.
25
26 יב. הטענה בדבר תרמית והשפעה בלתי הוגנת הינה טענה שקרית הזויה ובזויה. מה גם שטענת
27 תרמית היא טענה פלילית ומחייבת מידת הוכחה ברף העליון.
28
29 יג. המנוחה כאמור ידעה ארבע שפות, החזיקה מכשיר נייד חכם; נהלה פנקס תרשומות; ערכה
30 תכתובות; חתמה על מסמכים במסגרת ההליכים המשפטיים שנהלה כנגד בעלה ועיזבונו;
31 ענתה על תשובות במסגרת חקירתה הנגדית בבית המשפט; חתמה על הסכמי מכר; העבירה
32 כספים; הלכה לחוגים; ערכה קניות; הגיעה פעמים רבות למשרד עורך הדין ומסרה מסמכים
33 רבים שהיו ברשותה.
34
35 יד. אכן המשיב 1 השכיר דירת המנוחה טרם פטירתה וזאת לצורך מימון חובות שיצרה ללא
36 ידיעה והצורך בהחזרת תשלומים שוטפים לחשבונה שהותירה בזמן אשפוזה וכל הכספים

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

הללו הופקדו לחשבון המנוחה בלבד ולא לחשבונו ובמיוחד נוכח העובדה שהשיקים עבור
השכירות נרשמו לטובת המנוחה.
טו. המתנגדים שידעו את שנרשם בצוואת המנוחה, ניסו במהלך כל השנים להפעיל עליה לחץ על
מנת שתשנה אותה. צוואת המנוחה נערכה כדין ודין טענות המתנגדים להידחות.
טז. בסיכומיהם הוסיפו המשיבים כי לאחר שהמנוחה זכתה בתביעתה ונדרשה לרכוש מחצית
חלקו של בעלה המנוח בדירה, בקשה להוציא העסקה לפועל ולהשלים הרכישה ולצורך זה
העבירה כספים והתנהלה מול פקידי הבנק. בסמוך למועד סיום העסקה, היא חלתה ומצבה
הידרדר ונדרש מינוי אפוטרופוס מבלי שהעסקה הושלמה שכן נותר להעביר תשלום אחרון
של 75,000 ₪. סך של 17,950 ₪ הושלם מתוך כספים שנמצאו בדירת המנוחה והיתרה בסך
של 57,050 ₪ הושלמה מכספים שהמשיב 1 שילם מכיסו. המשיב 1 דיווח לאפוטרופוס הכללי
על העסקה.
יז. הצוואה עומדת בכל דרישות הצורניות של עריכת צוואה ולא נפל בה פגם פורמלי; המנוחה
ידעה להבחין בטיבה של הצוואה ובעניין זה העדים שהעידו הם בעלי אינטרס מובהק
בתוצאות ההליך.
יח. המנוחה נולדה ב- 1941 ועלתה ארצה בגיל 10, למדה בבית ספר יסודי בישראל ולא יעלה על
הדעת שלא למדה קרוא וכתוב בארץ. כך לא יתכן שבמשך ה- 67 שנים בארץ, לא למדה קרוא
וכתוב ובמיוחד נוכח כשרונה לשפות זרות.
יט. המנוחה נחלה הליכים מסובכים כנגד בעלה ועזבונו, במסגרתם התקיימו שתי ישיבות גישור
בפני כבוד השופט בדימוס שמואל בוקובסקי. עוד התנהלו שתי ישיבות הוכחות בבית המשפט
בהן נחקרה ובמשך כל ההליכים הללו לא עלה ולו רמז קל, כי אינה יודעת קרוא וכתוב.
כ. לא הוכחה קיומה של השפעה בלתי הוגנת על המנוחה; הצוואה משקפת רצונה האמיתי ודין
טענת הקנוניה להידחות.

דיון והכרעה

16. על החופש לצוות ניתן ללמוד מסעיפים 2 ו-27 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק
הירושה") ומחופש זה נגזרת החובה למלא אחר הציווי.
יפים לעניין זה דברי כב' השופט חיים כהן בע"א 869/75 בריל נ' היועמ"ש, פ"ד לב(1) 98, 102,
כדלקמן: "קו היסוד' של המחוקק בדיני צוואות אינו אלא מצווה לקיים דברי המת".

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' נ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

קו יסוד זה מעוגן כיום בסעיפים 1, 2 ו-3 חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, כחלק מזכות הקניין של האדם וכזכותו לכבוד בחייו ובמותו.

היטיב לבטא עניין זה כב' השופט יעקב מלץ, בע"א 724/87 כלפה (גולד) נ' גולד, פ"ד מח (1) 22, 28-29 כדלקמן:

"כל מאבק סביב צוואתו של אדם מעלה בצידו את שאלת 'כבוד המת', השלוב בעיקרון הכללי של 'כבוד האדם', אשר היה לעקרון-על במשפטנו עם קבלת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בפסיקת בית המשפט זה לכל אורכה, לפני קבלת חוק היסוד ולאחריה, שזורה כחוט השני העמדה, שלפיה בכל הנוגע לצוואות מוענקת חשיבות מיוחדת לרצונו של הנפטר. זאת על פי הכלל הגדול הנקוט בידינו כי 'מצווה לקיים דברי המת'."

17. בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי על היושב בדין להימנע ככל האפשר מלפגוע בחופש הציווי תוך שמירה על האיזון העדין שבין כבוד המת לבין כבודם של החיים. על האיזון האמור יש לשמור מקום בו מתקיים מאבק בין המבקשים לקיים את דברי המת כפי שבוטאו בצוואתו, לבין אלה המתנגדים לקיומה של הצוואה בנימוק כי איננה משקפת את רצונו האמיתי של המת (דברי כב' השופט מלץ, שם בעמ' 28-29).

18. הצוואה מושא פסק הדין היא צוואה בעדים, כאמור בסעיף 20 לחוק הירושה עליה חתומים עו"ד בכר ועו"ד אלקלעי ואין פגם בצורתה.

בצוואה מהסוג האמור ישנה דרישה כי הצוואה תהא ערוכה בכתב; תישא את מועד עריכתה; את חתימת המצווה וחתימת העדים לה. הצוואה שלפניי הוגשה בהתאם להוראות החוק ומהבחינה הצורנית כאמור לעיל, לא נפל בה כל פגם. בנסיבות אלו אדון בטעמי ההתנגדות שבפני.

19. בעניין הנדון המדובר בצוואה שנערכה במשרדו של עו"ד בכר. למתנגדים טענות רבות כנגד עו"ד בכר ואדרש לכך בהמשך.

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962 קובע, בסעיף 1 שבו, כי "כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו".

סעיף 2 לחוק הכשרות המשפטית קובע כי "כל אדם כשר לפעולות משפטיות, זולת אם נשללה או הוגבלה כשרות זו בחוק או בפסק-דין של בית משפט".

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

בסעיף 26 לחוק הירושה נשללת הכשרות המשפטית לערוך צוואה מקום בו הצוואה נערכה ע"י קטין; ע"י מי שהוכרז כפסול דין או שנעשתה בשעה שהמצווה לא ידע להבחין בטיבה של צוואה, כאשר בכל אחד מאלה, דין הצוואה – בטלות.

20. במקרה דנן המתנגדים לא הביאו כל ראיה על פיה הוכרז המנוחה ע"י בית המשפט כפסולת דין ואף לא הוכח כי המנוחה לא ידעה להבחין בטיבה של צוואה, קרי, לא הוכח בפני כי המנוחה היתה במצב קוגניטיבי אשר מנע ממנה להבחין את מהות הפעולה המשפטית אותה ביצעה ואף נהפוך הוא.

המתנגדים אף לא העלו כל טענה כי בשלב כזה או אחר ובטרם חתימת המנוחה על צוואתה, ביקש מי מהם למנות אפוטרופוס על המנוחה. כך גם לא עתרו למינוי מומחה מטעם בית המשפט לצורך בחינת מצבה הרפואי של המנוחה והאם היה בו כדי להוביל לכך שהמנוחה תושפע בצורה בלתי הוגנת על ידי המשיב 1.

21. נטל השכנוע באשר לקיומו של פגם בכשרות המצווה מוטל על החפץ להיבנות ממנו ובצוואה בה לא נפל פגם צורני מוטל על המתנגד לה. על רקע חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, הרי ששלילת כשרותו של אדם לאחר מותו, מקום בו כושרו לא נשלל במהלך חייו, אינה עניין של מה בכך ועל כן כדי לעמוד בנטל השכנוע כאמור אין די בהעלאת ספקות בלבד, אלא יש צורך בהבאת ראיות ממשיות וברורות. ראו ספרו של המלומד, כב' השופט שאול שוחט "פגמים בצוואות", מהדורה שלישית מורחבת ומעודכנת התשע"ו-2016, בעמ' 162-163.

עוד ראו:

ע"א 851/79, 160/80 **בנדל ואח' נ' בנדל**, פ"ד לה (3) 101.

ע"א 724/87 **כלפה (גולד) נ' גולד** פ"ד מח (1) 22, 31.

ע"א 5185/93 **היועמ"ש נ' מרום** פ"ד מט (1) 318, 398.

יובהר כי על בית המשפט לקבוע כי המצווה הבחין בטיבה של צוואה נכון למועד עשייתה, כאשר נפסק כי אין די בכך שהמצווה עמד על משמעות הצוואה ותוכנה, אלא עליו להיות מודע הן לעובדה שהוא עורך צוואה; הן להיקף רכושו; לזהות יורשיו וכן להשפעת תכנה של הצוואה על יורשיו.

מבחנים אלו יש בהם כדי להעיד על כי תכנה של הצוואה הינה פרי הפעלת שיקול דעת עצמאי של המצווה ומכאן כי יש להורות על קיומה.

ראו:

ע"א 851/79, 160/80 **בנדל נ' בנדל** פ"ד לה (3) 101.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

ע"א 5185/93 היועץ המשפטי לממשלה נ' מרום פ"ד מט (1) 318, 398.

22. בעניין הנדון, המתנגדים לא טענו כל טענה בדבר מצבה הרפואי של המנוחה ועיקר טענותיהם התמקדו בטענות בדבר אי ידיעת קרוא וכתוב ומשכך, לא ידעה להבחין בטיבה של הצוואה וקיומה של השפעה בלתי הוגנת.

האם המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב ומשכך, לא ידעה להבחין בטיבה של

הצוואה?

23. כאמור לעיל, טענת העיקרית של המתנגדים היתה כי המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב ומשכך, לא ידעה להבחין בטיבה של הצוואה עליה חתמה. עוד יצוין כי המתנגדים טענו במסגרת כתבי טענותיהם כי המדובר גם בצוואה מזויפת. בעניין זה יוער כי הטענה לפיה הצוואה זויפה ואין זו חתימתה, לא הוכחה כלל וכלל ואף נזנחה בסיכומים. מעבר לאמור, עיון בעין בלתי מקצועית מלמד כי חתימתה על גבי הצוואה נחזית כחתימתה על גבי צוואתה ומשכך, איני נדרשת כלל לטענה זו.

לא זו אף זו, המדובר בטענה הסותרת טענה קודמת עליה עמדו המתנגדים במסגרת ההליך ולפיה חתימתה של המנוחה על גבי הצוואה, שנעשתה על גבי המסמכים, נעשתה בדרך של ציור וחקיקי צורה בעלמא, מבלי שתבין את טיבן של האותיות ומשמעותן. משכך, המדובר בטענות בניגוד להוראות תקנה 27 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 אשר לא ניתן להעלותן בכתבי טענות (בעבר תקנה 72 (ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, שכן ההליך החל טרם כניסת התקנות החדשות לתוקף) ואף מטעם זה, אין להידרש לטענת הזיוף.

24. עוד טענו המתנגדים כי העובדה שהמנוחה לא ידעה קרוא וכתוב עלתה מכל עדויות המתנגדים ומגישי התצהירים ואף מהתנהלות המשפטית בהליכים קודמים. לתמיכה בגרסתם צרפו המתנגדים כתבי טענות מהליכים קודמים שנהלה המנוחה כנגד בעלה המנוח שם ציינה כי בעלה לא רשם מחצית מזכויותיה והיא אינה יודעת איזה כספים או נכסים מחזיק הבעל. משכך ולנוכח העובדה שהיתה עקרת בית כ- 40 שנה ולא ידעה מה קורה בחשבונות בעלה, הגם שהמידע היה פרוס בפניה, יש בכדי להעיד על חוסר יכולתה לקרוא. עוד צרפו ראיות לפיהן המנוחה לא ידעה כלל מה בעלה עשה עם כספים ועדותה לפיה התכחשה לדברים שנכתבו בכתבי טענותיה. כן הוסיפו וטענו כי אילו ידעה לקרוא, היתה מעורה בפרטים בכללותם ומעורבת בפרטי הסכם מכר הדירה שהיתה רשומה על שם בעלה ונמכרה על ידו.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

1 כך גם נטען כי עלה מעדויות אחי המנוחה, האח, המשיב מספר 3, העיד כי המנוחה לא ידעה
2 לקרוא ובחווה הדירה בקשה ממנו שיחזיק העט יחד איתה וקשקשה על התצהירים.
3 האח אלמוני, מתנגד מספר 2, העיד שפקידת הבנק ידעה כי המנוחה לא ידעה לקרוא והוא עצמו
4 היה מקריא לה מכתבים שקבלה.

5
6 גם האח פלוני, מתנגד מספר 1, העיד כי המנוחה היתה מראה לו מכתבים בשקט על מנת שבעלה
7 לא יראה. עוד העידו מטעם המתנגדים נשותיהם וילדיהם של המתנגדים שהעידו כי המנוחה
8 לא ידעה לקרוא ולכתוב.
9 אומר כבר עתה, כי לא מצאתי מקום ליתן משקל רב לגרסאות אלו והגם שהעידו מספר רב של
10 אנשים אודות העובדה שהמנוחה לא קראה, הרי שמדובר בעדים שהם בעלי דין, נשותיהם
11 וילדיהם של בעלי הדין, להם יש אינטרס מובהק בהליך.

12
13 יתרה מזאת, חזקה שאדם המתחנך בישראל יודע לקרוא ולכתוב ועל הטוען אחרת, להוכיח
14 זאת בראיות פוזיטיביות. המנוחה עלתה ארצה מהודו בגיל 10 בשנת 1951 כעולה מהתסקיר
15 שהוגש בתיק האפוסטרופסות. משכך, קיימת חזקה כי המנוחה למדה והתחנכה בבית ספר
16 בישראל לפחות עד גיל 18. המתנגדים לא פרטו כיצד ייתכן שאינה יודעת קרוא וכתוב על אף
17 שהתחנכה וגדלה בישראל ומדובר בגרסה שאין לה כל תמיכה בדמות ראיה אובייקטיבית ואין
18 די בה שעה שמדובר בעדות מטעם המתנגדים ועדים בעלי אינטרס בהליך. לא זו אף זו, המתנגד
19 2 העיד כי פקידת הבנק ידעה שהמנוחה לא ידעה קרוא וכתוב ובעניין זה ציין כי :

20
21 **"איזה עוד שפות ר דיברה?**
22 **ת. יידיש, הודית, ערבית ועברית. יידיש ידעה, ערבית ידעה, פרפקט, הודית ועברית. אבל**
23 **קרוא וכתוב לא ידעה.**
24 **ש. אז אתה אומר שפקידת הבנק הכירה אותה הרבה שנים וידעה שר' לא יודעת לקרוא?**
25 **ת. היא ידעה במפורש.**
26 **ש. ולמרות זאת החתימה אותה כל הזמן על מסמכים?**
27 **ת. כן. עובדה שעבדו עליה והבנתי מאותו הודי שהוא נתן לה הלוואות והלוואות ולא הבנתי**
28 **מזה כלום. אבל תאמיני לי בשמיים האלה בהן צדק, בחיים לא ניגשתי להוציא שקל ולא**
29 **חתמתי במקומה".**

30
31 (עמוד 22 לפרוטוקול, שורות 9-1).

32
33 25. לא ברור לי מדוע המתנגדים לא טרחו לזמן את פקידת הבנק, שהיא עדה ניאטרלית להעיד כי
34 המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב ומדובר בעדה נדרשת אשר הימנעות מלהביאה לעדות בפניי,
35 פוגמת בגרסת המתנגדים לפיה המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב. כידוע הלכה פסוקה היא כי צד
36 הנמנע מלהביא עד שיש בעדותו לחזק גרסתו, פועלת לרעתו ויש בה בכדי לקבוע כי לו היה
37 מביאו לדיון היתה פועלת לרעתו (ראו ע"א 8385/09 המועצה המקומית סאג'ור נ' סונול ישראל
38 בע"מ, פורסם במאגרים משפטיים ביום 09/05/2011).

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

26. כך גם לא ברור מדוע לא טרחו המתנגדים לזמן את מוכרי הדירה, שכן האח, המשיב מספר 3, טען כי המוכרים ידעו שאינה יודעת לחתום ובעדותו טען כי:

**"המוכרים ראו שהיא לא יודעת לחתום?
ת. בוודאי.**

ש. מי היו המוכרים?

ת. אחיינים שלו.

ש. האחיינים שניהלו נגדה הליך במשך כמעט 4 שנים ישבו שם וראו שהיא לא יודעת לחתום, כמו שאמרת טיפשה ולא יודעת מהחיים שלה?

ת. היא לא יודעת שום דבר מהחיים שלה. הם יודעים".

(עמודים 14-15 לפרוטוקול, שורות 3-30)

המדובר במוכרים שהינם אחייניו של בעלה של המנוחה, אשר נהלו כנגדה הליכים בפניי במשך כארבע שנים, מכרו לה את חלקם בדירת המנוחים, חתמו עמה על חוזה והיה ביכולתם להעיד על אי ידיעתה לקרוא. משלא זמנו המתנגדים גם עדים אלו שעה שלא נראה כי קיימת כל מניעה לזמנם לדיון, הרי שיש בכך בכדי לפגוע בגרסתם של המתנגדים, לפיה המנוחה לא ידעה לקרוא ולכתוב בשפה העברית. מעבר לאמור, תמוה בעיני עד בלתי סביר כי המנוחה ידעה והבינה ארבע שפות בהן אידיש; הודית; ערבית ועברית (כמור בגרסת אחיה, המשיב מספר 3) אך לקרוא בשפה העברית לא ידעה או לא הבינה את שנרשם בצוואתה.

27. בנוסף, עיון בפרוטוקול הדיון שהתקיים בפניי ביום במסגרת ההליכים שנהלה כנגד אחייניו של בעלה המנוח ביום 05/12/2016, מספר שנים בטרם החל ההליך דנן, אולם נערך לאחר מועד עריכת הצוואה, תומך בגרסה לפיה המנוחה ידעה לקרוא בשפה העברית. שם התנגד ב"כ המנוחה דאז, עו"ד בכר בזמן חקירתה על ידי הצד שכנגד וביקש כי יראו לה המסמך עליו נחקרה בציינו:

"אני מתנגד לשאלה, מדובר באשה מבוגרת והוא מטיח בה שיש לה הכנסה לא נכונה, מן הראוי שיראה (הדגשה שלי- ע.ג.) לה את המסמך הבנקאי שקיבל ממני"
(עמוד 8 לפרוטוקול הדיון מיום 05/12/2016, שורות 23-24 בתיק מספר 10157-05-15).

ולאחר מכן, המנוחה נחקרה אודות המסמך לעיל והיא ענתה בצורה בהירה ורהוטה ביחס למסמך הספציפי.

ובהמשך חקירתה מיום 14/02/2017 ביקש עו"ד בכר מב"כ הצד שכנגד כי:

"אני מבקש שחברי יראה (הדגשה שלי- ע.ג.) לה את המסמך"

(עמוד 23 לפרוטוקול, שורה 32).

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' נ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

ובחקירת ב"כ הצד שכנגד באותו הליך דאז נרשם בשאלתו בפרוטוקול "אני מציג לך את המסמך..." (עמוד 24 לפרוטוקול, שורה 7).

28. מעיון בפרוטוקול הדיון בתיק 10157-05-15 עולה כי מסמכים הוצגו בפני המנוחה, היא נחקרה עליהם, השיבה בצורה ברורה, רהוטה ועניינית לשאלות שנשאלה; לא עלתה כל טענה לפיה אינה קוראת וכותבת בשפה העברית ואף מטעם זה, איני מקבלת הטענה לפיה לא ידעה קרוא וכתוב.

29. כך גם אין בפסיקה אליה הפנו המתנגדים, ע"א 2119/94 לנדאו נ' וין, פ"ד מט (2) 77 בכדי לסייע למבקשים, שכן בעובדות פסק הדין אליו הפנו הוכח כי המנוחה לא שלטה במידה מספקת בשפה העברית על מנת להבין תוכנה. לא כך במקרה שבפניי. כפי שצינתי לעיל, לא הוכח כי המנוחה לא ידעה לקרוא ולכתוב בשפה העברית ומה גם שלא הוכח כי לא שלטה בשפה העברית ויודגש כי ממכלול הראיות והעדויות שהוצגו בפני הוכח ההיפך הגמור.

30. עוד יוער כי ההליכים בתביעות המנוחה שהוגשו על ידה כנגד בעלה המנוח ועזבונו התנהלו כארבע שנים בפני מותב זה, המנוחה נחקרה פעמיים על גרסתה, השיבה לשאלות ומעולם לא עלתה כל טענה לפיה אינה יודעת קרוא וכתוב במסגרת ההליך. בנסיבות אלו ובשים לב לאמור לעיל ושעה שהוצגו בפניה מסמכים אשר נחקרה אודותם, לא זומנו עדים רלוונטים שיש בהם בכדי לחזק הגרסה לפיה לא ידעה קרוא וכתוב ושעה שהתחנכה בישראל מגיל 10, החזיקה טלפון נייד חכם, נהלה חשבון בנק לבדה, חתמה על חוזה מכר למכירת הדירה לבדה לאחר תום הליכים קודמים ובהמשך להם, אני דוחה הטענה לפיה המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב.

משכך, אני קובעת כי המתנגדים לא הצליחו להרים הנטל להוכיח גרסתם בעניין ואין די בהבאת עדים מטעם, בכדי לחזק הגרסה ודין הטענה לפיה המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב בשפה העברית ולפיכך לא ידעה ולא הבינה על מה חותמת, להידחות וכך הינני מורה.

31. בהתייחס לטענה לפיה המנוחה לא ידעה להבחין בטיבה של הצוואה ומטעם זה בטלה כאמור בהוראות סעיף 26 לחוק הירושה- ראשית, אציין כי טענה זו עלתה לראשונה בסיכומים ודי בכך בכדי לדחותה. שנית ולגופה של טענה, לא מצאתי כי המתנגדים הרימו הנטל להוכיח הטענה ואנמק.

שנית, הוראות סעיף 26 לחוק הירושה, עניינן מצבו הנפשי מנטלי קוגניטיבי של המצווה ויכולתו להבין את הפעולה המשפטית אותה ביצע ונטל השכנוע רובץ על הטוען לכך. אין מדובר בהעלאת ספקות בלבד ויש צורך בראיות ממשיות לכך כגון ראיות רפואיות או אחרות ראו ע"א 851/79 שולמית בנדל נ' דורון בנדל, פ"ד לה (3), 106, 101. בעניין הנדון, לא צורפה ולו ראיה רפואית

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

1 אחת שיש בה בכדי להראות פגיעה בכושרה הקוגניטיבי מנטלי של המנוחה. נהפוך הוא, המנוחה
2 נהלה הליכים ביד רמה בבית המשפט בתקופה הרלוונטית, עמדה על זכויותיה ולא ויתרה על
3 שמגיע לה. כך גם לא הוצגו כל ראיות אחרות שיש בהן בכדי להוכיח כי מצבה הנפשי בעת
4 הרלוונטית מנע ממנה לערוך צוואה כרצונה.

5
6 אף עדותו של אחיה, המשיב מספר 3 תומכת בכך ובעניין זה נשאל:
7 **"ש. אחותך המנוחה עשתה את הצוואה וחתמה עליה ביום 26.01.2014. בתאריך זה לא**
8 **הייתה לה בעיה מנטלית, נכון?**
9 **ת. היא הייתה צלולה אך היא טיפשה"**
10 **(עמוד 14 לפרוטוקול, שורות 2-4).**

11
12 עם כל הכבוד, שעה שהמנוחה היתה צלולה, זכותה להוריש כרצונה וגם אם היא "טיפשה"
13 כהגדרתו של אחיה, שעה שלא מונה לה אפוטרופוס קודם לעריכת הצוואה, הרי שהיא כשרה
14 לבצע בעצמה כל פעולה משפטית וללא כל הגבלה ויש לכבד רצונה. יתרה מזאת, מועד עריכת
15 הצוואה סביר והגייוני מאד בנסיבות עריכתה, כחודש לאחר שנודע לה כי בעלה המנוח ערך
16 צוואה, בחרה המנוחה בעצמה לערוך צוואה על מנת להבטיח חלוקת עיזבונה כרצונה וכך
17 עשתה. אף גרסותיהם של המתנגדים מתבססות בעיקרן על הטענה לפיה לא ידעה קרוא וכתוב
18 בעברית, טענה שנדחתה לעיל מהטעם שלא הוכחה.
19 **משכך, דין טענה זו דחייה גם כן.**

השפעה בלתי הוגנת

20
21
22 32. כאמור לעיל, טענו המתנגדים להשפעה הבלתי הוגנת שהיתה למשיב 1 ולבא כוחה דאז על
23 המנוחה בגינה ציוותה המנוחה את אשר ציוותה בצוואה. אלא שמחומר הראיות שהובא בפניי
24 לא רק שהמתנגדים לא הצליחו להוכיח טענה זו אלא שמכלול הראיות מוביל למסקנה
25 ההפוכה.

26 כך גם המתנגדים לא תמכו טענה זו בראיות חיצוניות ממשיות, אלא הסתפקו בתמיכתם של
27 נשותיהם וילדיהם, אשר ברי כי להם אינטרס מובהק לביטול הצוואה.

28
29 סעיף 30 א' לחוק הירושה, הקובע כדלקמן:
30 **"הוראת צוואה שנעשתה מחמת אונס, איום, השפעה בלתי הוגנת, תחבולה או תרמית –**
31 **בטלה".**

32
33 דינה של צוואה אשר נערכה תחת אחת העילות הנ"ל הינה בטלות, מן הטעם שכל אחת מהן
34 פוגעת ברצון החופשי של המצווה בדבר האופן בו יחולק עיזבונו לאחר מותו.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

33. המתנגדים טענו כי המשיב מספר 1 טיפל במנוחה בשנים האחרונות לחייה, הפך את יחסי התלות ליחסי מרות, השתלט על חייה והחלטותיה, דאג לנתק אותה מאחיה ולהרחיקם ממנה בכל דרך אפשרית, בין היתר באמצעות מחיקת אנשי קשר מהטלפון שלה, הוצאת אחייניה מחשבונות הבנק, סיכול האפשרות להביא לשינוי הצוואה, ניתוק הקשר עם השכנים והסביבה כולל התנהגות ביריונית, איומים, הפחדות והכאה.

34. בתצהיריהם ציינו בעלי הדין והעדים עדויות די זהות. כך מצאו לנכון לציין כמעט כולם כי כאשר בקרו את המנוחה, ציינה האחרונה בפניהם כי המשיב מספר 1 סטר על לחייה ופוצץ לה את המזגן בטענה כי היא מבזבזת כספה. בעניין זה אציין כי תמוה בעיני כיצד כל כך הרבה עדים שמעו שהמשיב 1 מכה את המנוחה, ברם, אף לא אחד מהם לא טרח לעשות דבר על מנת למנוע זאת או להרחיקו מהמנוחה וכך גם לא פנה לרשויות ולמעשה, לא ניסה בכל דרך לסייע למנוחה שנטען כי היתה חסרת ישע. כך גם מידע זה לא הובא לידיעת העו"ס בעת שהמשיב 1 מונה כאפוטרופוס למנוחה ואף המשיב מספר 3 עמו היתה העו"ס בקשר לא מצא לנכון לציין זאת בפניה. עוד אציין כי הגם שגרסה זו נתמכה בעדותה של אשת המשיב 3, אשר תמכה בגרסת המתנגדים, עולה כי לטענתה, בתה הקליטה את שיחתה עם המנוחה (עמוד 37 לפרוטוקול, שורה 10) שם טענה כי המשיב 1 מכה אותה, ברם, הצדדים לא דאגו לצרף הקלטת או תמלילה ואף עובדה זו פועלת לחובתם.

בנסיבות אלו, ושעה שמדובר בעדויות זהות מפי השמועה, על ידי עדים מטעם והן אינן סבירות בעיני ולא נתמכו בכל עדות חיצונית ואין להן זכר טרם תחילת ההליך, איני מוצאת מקום ליתן להן כל משקל.

35. בדנ"א 1516/95 מרוס נ' היועמ"ש פ"ד נב(2)813, 282-831, קבע בית המשפט העליון ארבעה מבחנים שיש בהם כדי לסייע לבית המשפט הנדרש להכריע בשאלת קיומה של השפעה בלתי הוגנת:

א. תלות ועצמאות - על בית המשפט לשאול האם בתקופה הרלוונטית לעשיית הצוואה היה המצווה עצמאי, הן מהבחינה הפיזית והן מהבחינה השכלית-הכרתית. ככל שבאותה תקופה היה המצווה עצמאי יותר, תתחזק הנטייה לשלול את אפשרות קיומה של תלות המצווה בנהנה ולהפך. את השאלה יש לבחון לאורך תקופה נתונה ובעיקר במועד עריכת הצוואה.

עם זאת, תלות פיזית מוחלטת של המצווה אין בה כדי להעיד על תלות בזולת ויכול שבעצמאותו השכלית-הכרתית יש כדי לפצות על תלותו הפיזית ולהביא את בית המשפט לכדי מסקנה כי התלות הפיזית לא גרעה כלל מעצמאותו של המצווה.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

- ב. תלות וסיוע – מקום בו המצווה לא היה עצמאי ועקב כך נזקק לסיוע הזולת, יש לבחון אם הקשר שהיה קיים בינו לבין הנהנה התבסס על מתן הסיוע שהמצווה נזקק לו. מקום בו הנהנה הוא האדם היחיד אשר סייע למצווה להתגבר על קשייו ומגבלותיו, ייטה בית המשפט לקבוע שהמצווה היה תלוי בנהנה. יש לבחון האם הנהנה הסתייע גם באחרים. הדעת נותנת כי במקום בו אנשים אחדים חולקים ביניהם את מטלות הסיוע – מידת תלותו של המצווה בכל אחד מהמסייעים קטנה יותר ופוחת החשש להיווצרות תלות שיש בה כדי להוביל להשפעה בלתי הוגנת.
- ג. קשרי המצווה עם אחרים – ככל שיתברר כי המצווה היה מנותק לחלוטין מאנשים אחרים או שקשריו עם אנשים אחרים היו רחוקים, תתחזק ההנחה בדבר תלותו של המצווה בנהנה וזאת עקב בידודו מהסביבה.
- ד. מבחן נסיבות עריכת הצוואה – מעורבותו של הנהנה בעריכת הצוואה אפילו ומעורבות זו אינה עולה כדי תחולת סעיף 35 לחוק, אם כי יש בה כדי ללמד על קיומה של השפעה בלתי הוגנת.
- המבחנים אשר נמנו לעיל אינם בגדר רשימה סגורה וניתן להוסיף עליהם. עם זאת, השימוש במבחנים הללו צריך שיעשה בזהירות רבה ומתוך הבנה שתלות לבדה אינה מספיקה להוכחת קיומה של השפעה בלתי הוגנת.
36. בענייננו ולאחר שיישמתי את המבחנים שנקבעו בפרשת מרום הנ"ל, מצאתי כי טענת המתנגדים על קיומה של השפעה בלתי הוגנת על המנוחה מצד המשיב 1 לא רק שלא הוכחה אלא שכפי שצינתי לעיל, החומר הראייתי שהובא בפניי מעיד ההיפך מכך.
- הגם שהתרשמתי מקשר קרוב ואוהב בין המנוחה למשיב, לא מצאתי כי המנוחה פיתחה תלות שהובילה את המנוחה לעשות כמצוות המשיב 1. מצאתי כי המנוחה היתה עצמאית, הן מהבחינה הפיסית, ולראיה ניהול ההליכים כנגד בעלה המנוח ועזבונו בבית המשפט בשנים 2013-2017 בעצמה ולבדה וסיועו של המשיב 1 היה באמצעות עדותו בבית המשפט בלבד. אציין כי בדיונים בפניי המנוחה נכחה לבדה ללא נוכחות המשיב 1, אחיינה וכי אף אחד מבני משפחתה האחרים לא מצא לנכון לסייע לה במסגרת ההליך בו נלחמה על הכרה ברכושה.
- אף הטענות בדבר קשרים בין משיב 1 לבין בא כוחה של המנוחה דאז, עו"ד דודי בכר נסתרו ולא הוכחו. בעניין זה הצהיר עו"ד בכר כי המנוחה הגיעה אליו במהלך חודש נובמבר 2013 בעקבות המלצה שהמשיב מספר 1 קיבל משותפו של עו"ד בכר למשרד לאחר שפנה אליו בעניינה. כן ציין כי ההיכרות המוקדמת בין המשיב 1 לבין שותפו היתה לאחר שהאחרון טיפל

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

1 כעו"ד בתחום הנזיקי בעניינה של אשת המשיב 1 ולאחר שפנה אליו בעניין המנוחה, הפנה אותו
2 לעו"ד בכר. עוד ציין עו"ד בכר כי לא היתה לו כל היכרות מוקדמת עם המנוחה והמשיב 1 טרם
3 פנייתם של המנוחה והמשיב 1 לסיוע בתביעותיה כנגד בעלה המנוח. טענות אלו לא נסתרו כלל
4 וכלל ולא מצאתי כי בעובדה שעו"ד בכר מונה כמנהל עזבון יש בכדי להשפיע על רצון המנוחה.
5 הטענות לפיהן עו"ד בכר הוא חברו הטוב והקרוב של המשיב 1 לא הוכחו בכל דרך ונראה כי
6 אף עשו עוול לעו"ד בכר אשר פעל רבות במסגרת ההליכים הרבים שהתנהלו בכדי להביא למילוי
7 רצונה האמיתי של המנוחה אותה ייצג ונלחם בכל דרך משפטית אפשרית על מנת למלא רצונה
8 ולהבטיח לה את זכויותיה בדירה ובכלל.

9 **די בכל אלה, בנוסף למסקנתי כי לא נשלל כושרה השכלי-הכרתי של המנוחה בעת עריכת**
10 **הצוואה וכי עד למועד שמונה לה אפוטרופוס היתה המנוחה אף עצמאית בתפקודה, כדי לבסס**
11 **מסקנתי להעדר השפעה בלתי הוגנת מצד המשיב 1.**

12
13 37. הכלל אשר לנטל ההוכחה מקום בו אדם טוען לקיומה של השפעה בלתי הוגנת, כאשר אין די
14 בהוכחת "חשש להשפעה" בלבד – מוטל על הטוען, שבהקשר זה הוא 'המוציא מחברו', ראו
15 בעניין זה בע"א 190/68 סוטיצקי נ' קלינבורט, פ"מ כב(2) 138, 139.

16
17 עם זאת, יש נסיבות בהן "מתהפך" נטל ההוכחה ועובר אל שכמו של המבקש לקיים את
18 הצוואה, כדלקמן:

19
20 "כאשר הנסיבות האופפות את המקרה מצביעות על קיומה של תלות של אדם אחד בזולתו,
21 שהיא כה מקיפה ויסודית שניתן להוכיח כי נשלל רצונו החופשי והבלתי תלוי של אותו אדם
22 במה שנוגע ליחסים שבינו לבין הזולת, כי אז אפשר לומר שעשייה או פעולה שהיא בעליל
23 לטובתו של זה האחרון היא תוצאה של השפעה בלתי הוגנת מצדו, אלא אם הוכח היפוכו של
24 דבר, כלומר, במקרה כזה חובת ההוכחה על אי קיומה של השפעה בלתי הוגנת עומדת על
25 שכמו של המבקש לקיים את המעשה או הפעולה" (ראו: ע"א 3411/92 רובינשטיין נ'
26 רובינשטיין (פורסם במאגרים האלקטרוניים)).

27
28 בנסיבות הקיימות לא שוכנעתי כי הקשר בין המנוחה למשיב 1, הצביע על תלותה בו. אומנם
29 האחיינים העידו כי המשיב 1 מחק מדי פעם אחר פעם את רשימת אנשי הקשר שערכו למנוחה,
30 אלא שמדובר בעדות מגמתית שלא הוכחה כלל. מעבר לאמור, טענות בני משפחת המתנגדים
31 לפיהן היו בקשר רציף עם המנוחה עומדות בסתירה לתסקיר העו"ס לעניין סדרי דין
32 אפוטרופסות אשר ציינה כי אף אחד מבני משפחתה לא היה עמה בקשר לפי דיווח המוסד בו
33 שהתה, למעט המשיב 1 ולפי דברי עו"ס המשפחה אשר הכירה המנוחה טרם האשפוז וציינה כי
34 לא היתה בקשר פרט למשיב 3 עם אף אחיה הצעירים, המתנגדים 1-2 ולא רצתה קשר עמם.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

1 כמו כן, העדים גם העידו כאמור כי המשיב 1 הכה את המנוחה. ברם וכפי שציינתי לעיל, אף לא
2 אחד מהם טרח לפנות לרשויות הרווחה או בית משפט או כל גורם אחר בכדי לסייע למנוחה
3 שנמצאה באותה העת תחת לחץ ואיומים. עובדה זו רובצת לחובתם ואף מטעם זה לא מצאתי
4 כל מקום ליתן אמון בגרסה זו ובית משפט רואה בחומרה טענה זו לפיה המנוחה הוכתה על ידי
5 המשיב 1 וכלל בני המשפחה עמדו מנגד ולא נקפו אצבע על מנת לסייע לה. מעבר לאמור, אין
6 ביכולתי להתעלם מהעובדה שהמשיב 1 ואביו היו היחידים שנרתמו לסייע למנוחה בעת שנהלה
7 הליכים משפטיים כנגד בעלה המנוח ואחייניו, כאשר המנוחה באותה העת עמדה תחת החשש
8 כי תישאר ללא רכוש. אבי המשיב 1 חתם על ערבות לטובת תביעתה לצו מניעה בשעה שהוכח
9 כי יתר בני המשפחה סרבו לעשות כן (ראו למשל עדותו של המשיב 3 שהתחמק מלהשיב כשנשאל
10 על כך, עמודים 15-19) ובוודאי שאין בעובדה שהיו היחידים מבני המשפחה שהסכימו לסייע
11 למנוחה בעת שלא היה ברשותה רכוש, בכדי לקבוע כי המנוחה היתה תלויה בהם באופן שהשפיע
12 בצורה בלתי הוגנת על רצונה.
13

קשרי המצווה עם האחרים

14
15 38. המתנגדים טענו כי המשיב 1 ניתק את המנוחה מהם ואף פרטו תאורי אלימות קשים שאינם
16 נתמכים בכל ראייה, מה גם שכפי שציינתי, הם לא פעלו בזמן אמת על מנת למונעם ומשכך, לא
17 יינתן לטענות הללו כל משקל.
18

19 בנוסף, הגם שנטען כי המשיב 1 ניתק הקשר של המנוחה עם יתר בני המשפחה, לא מצאתי כי כך
20 הם פני הדברים. מחקירת הצדדים התרשמתי כי המתנגדים לא היו עקביים בגרסתם, לטענתם
21 היו בקשר מצוין עם המנוחה, בקרו אותה וטיפלו לה בטלפון. מאידך, טענו כי המשיב 1 בודד
22 אותה מיתר בני המשפחה. כך גם המתנגדים טענו כי המשיב 1 ניתק המנוחה מהשכנים, ברם,
23 לא מצאו לנכון להעיד שכן אחד שיש בעדותו בכדי לתמוך בגרסה זו. בנוסף, לא העידו פקיד
24 הבנק, אשר יש בעדותו בכדי לתמוך בגרסה לפיה המשיב 1 הוא זה שפעל להוציא את ילדיהם
25 של המתנגדים כמיופי כח בחשבונות הבנק של המנוחה ועובדה זו פועלת לחובתם.
26

27 כמו כן וכאמור לעיל, בניגוד לחקירת הצדדים מסתבר כי המנוחה לא היתה שנים רבות בקשרים
28 עם המתנגדים כעולה מדיווח העו"ס בבקשה היזומה למינוי אפוטרופוס שהוגשה על ידי ב"כ
29 היועמ"ש בתיק 26639-01-18 ביום 11/01/2018 עת ציינה כי: **"לדברי העו"ס המטפלת, גב' א.מ.**
30 **, שהיתה בקשר קבוע מס' שנים טרם האשפוז, איש הקשר היחיד עבור ר הוא המשיב 3, עימו**
31 **היתה בקשר ואף ביקורים, היא סמכה עליו...עם שני אחיה הנוותרים פלוני ואלמוני לא היתה**
32 **בקשר ולא רצתה קשר עימם."**
33

34 39. המדובר במסמך אובייקטיבי מינואר 2018, ממנו עולה כי המנוחה לא רצתה בעצמה כל קשר עם

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

המתנגדים. כמו כן ובניגוד לטענה כי נותקה מבני משפחתה, הרי שהיתה בקשר רציף עם המשיב
3. כך גם עלה מדיווח עו"ס המחלקה באסותא, שם אושפזה המנוחה אשר ציינה כי המשיב 3
הגיע אחת לשבוע ואף היה עם המנוחה בקשר טלפוני.

בנסיבות אלו, לא התרשמתי כלל וכלל כי המשיב 1 ניתק את המנוחה מסביבתה ובמיוחד שעה
שהמשיכה להיות בקשר רציף עם המשיב 3 וסמכה עליו ולא התרשמתי כלל וכלל כי המשיב 1
ניתק אותה מסביבתה או הפך היחסים ליחסי תלות ומדובר באשה עצמאית שידעה להביע רצונה
ולהילחם עליו.

40. מבחן נסיבות עריכת הצוואה

בעניין נסיבות עריכת הצוואה העיד עו"ד בכר כי:
"לא הצעתי לה מעולם לעשות צוואה, היא פנתה אליי לאחר מות בעלה, זה היה הארוע המכונן,
היתה דינמיקה שקשורה בבעלה, כשבעלה נפטר זה זעזע אותה, היא לא ידעה מה לעשות,
החשש גם כלפי האחים צף והביעה בפניו ובקשה להכין לה צוואה, אני לא הצעתי להכין לה
צוואה, פנתה אליי, אמרה אני רוצה לבוא לעשות צוואה...".
(עמוד 54 לפרוטוקול, שורות 25-21)

טענה זו לא הופרכה ולא נסתרה בכל דרך חרף טענות המתנגדים.

אומנם המתנגדים ניסו לקעקע את אמינותו של עו"ד בכר, בטענה כי חבר למשיב 1 לצורך עריכת
הצוואה, ברם טענה זו לא נתמכה בכל מקור ראיתי חיצוני. נהפוך הוא, התרשמתי מפרוטוקולי
הליכים הקודמים ומהראיות שצורפו לתיק כי עו"ד בכר סייע רבות למנוחה ופעל למימוש
זכויותיה על פי פסק הדין שאיפשר לה לרכוש חלקו של בעלה המנוח בדירת בני הזוג. כך גם לא
מצאתי כל פגם בעובדה שמונה למנהל עזבונה, שעה שבטחה בו. ניסיונות המתנגדים להוכיח
קשר חברי וקרוב בינו לבין המשיב 1 לא צלחו. כך גם עולה מעדות שותפו של עו"ד בכר, אשר
הצהיר בסעיף 1 לתצהירו כי הקשר עם המשיב 1 נוצר בשנת 2011 עת פנתה אליו אשת המשיב 1
על מנת שייצג אותה בתביעה נזיקית. לאחר מכן, פנה אליו המשיב 1 בשנת 2013 וסיפר לו אודות
ענייניה של המנוחה והוא הפנה אותו לעו"ד בכר, שותפו, המטפל בעניינים מסוג זה. מיותר לציין
כי עו"ד אלקלעי לא נחקר בעניין וגרסתו זו לא נסתרה ולא הוכח כל קשר חברי בין עו"ד בכר
למשיב 1. כך גם אין בעובדה שהמשיב 1 נרתם לסייע למנוחה בעת שעמדה לאבד את ביתה בשעה
שכל יתר בני המשפחה לא עזרו לה כלל וכלל בכדי לקבוע והיה בקשר עם עורך הדין שפעל על
מנת להגן על זכויותיה, בכדי לקבוע שסייע למשיב 1.

בנסיבות אלו מצאתי כי המנוחה היתה עצמאית, עמדה על רצונה בעצמה, היוזמה לעריכת צוואה
היתה שלו ואף הגיונית בסדר הזמנים הכרונולוגי, שכן בעלה נפטר ביום 06/01/2014 ואילו צוואת

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

המנוחה נערכה ביום 26/01/2014, כשלושה שבועות לאחר מכן. די בכך בכדי לתמוך בגרסתו של עו"ד בכר ולקבוע כי נסיבות עריכת הצוואה סבירות שכן לא הוכחה כל מעורבות מצדו של המשיב 1 בעריכת הצוואה והתרשמתי כי היוזמה היתה של המנוחה בלבד.

41. המתנגדים הוסיפו וטענו כי עו"ד בכר סיכל את שינוי הצוואה. הוא מנע מהמנוחה לקבל העתק של הצוואה וסרב לבקשת המשיב 3, אחיה לראות את הצוואה. לא מצאתי כי קיימת כל חובה בדין לאפשר למי מבני המשפחה לראות את הצוואה בעוד המנוח בחיים ובדין סרב עו"ד בכר לאפשר למשיב 3 לעיין בצוואה בעודה בחיים. כך גם העיד עו"ד בכר על הלחצים של המתנגדים והמשיב מספר 3 לשנות את צוואת המנוחה וחרף הניסיונות לקעקע אמינותו וההכפשות שספג מהמתנגדים, אני דוחה את הטענות הללו מכל וכל ולא הוכח כל ניסיון מצדו למנוע את רצון המנוחה וההיפך הוא הנכון, עו"ד בכר פעל למימוש רצון המנוחה חרף הלחצים הרבים שהופעלו עליו מצד בני משפחתה טרם פטירתה.

בכל הכבוד הראוי, המדובר בצוואת המנוחה והתרשמתי שהיחידים שבקשו להפעיל לחץ לשנות הצוואה אשר ידעו על קיומה, היו אחיה של המנוחה. מתברר אם כן כי סיכול שינוי הצוואה היה בפועל סיכול שינוי רצונם של האחים שפנו רבות לעו"ד ואף התייצבו במשרדו לצורך שינוי הצוואה במהלך חיי המנוחה על דעתם בלבד ולא הוכח כי אי פעם פנתה המנוחה לעו"ד בכר ובקשה לשנות הצוואה והוא דחה בקשתה. המתנגד 1 העיד כי הוא בעצמו לקח את המנוחה לעו"ד על מנת שתשנה את צוואתה ותוסיף אותו ואת אחיו לצוואה (ראו עמוד 28, שורות 1-4). מהאמור מתברר כי המנוחה ספרה לאחיה על הצוואה שעשתה ולמי הורשה רכוש, שכן אחרת מדוע בקשו ממנה לצרפם ועל אף האמור, לא הוכח כי היא אכן הסכימה לכך.

כמו כן, התרשמתי כי המשיב 3 אף סרב תחילה לראות לנגד עיניו את טובת המנוחה והתנגד למינוי המשיב 1 כאפוטרופוס שכן חשש שהדבר עלול לפגוע בצוואה הנמצאת ברשותו. כך גם לא מצאתי שיש בעובדה שעו"ד בכר מנע מהמשיב 3 להצטרף לחשבון הבנק של המנוחה במועד בו קבע עמה בבנק לצורך העברת כספים להשלמת רכישת חלקו של בעלה המנוח בדירה, בכדי להוביל לסיכול רצונה. מצאתי מקום ליתן אמון רב בגרסת עו"ד אשר העיד כי המנוחה בקשה ממנו לא לצרף את בני משפחתה לחשבון שכן הם מבקשים לקחת ממנה כספים. לא מצאתי כל הסבר הגיוני להגעתו של המשיב 3 באותו מועד העברת הכספים להשלמת רכישת הדירה, לבנק ואיני מוצאת מקום ליתן כל אמון בגרסתו. ככל שהיה ברצון המנוחה לצרפה לחשבון, יכלה לעשות כן במועד אחר ולא דווקא במועד בו הועברו כספים לטובת רכישת חלקו של בעלה המנוח בדירתם ובהתאם לפסק הדין שניתן זה מכבר. משכך, אני קובעת כי לא הוכח שהמנוחה בקשה לשנות צוואתה ולא הובאה כל ראיה לכך.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

בשולי הדברים מצאתי מקום לציין את דברי העו"ס בחוות דעתה שם ציינה כי המשיב מספר 3 הסכים בסופו של יום למינוי המשיב 1 כאפוטרופוס רק לאחר שהובטח לו כי אין במינוי בכדי לפגוע בצוואה שיש ברשותו, כלומר, מתסקיר העו"ס מסתבר כי בניגוד לטענת המתנגדים, הצוואה היתה בחזקתו של המשיב 3 אשר ידע כי המנוחה הורשה לו 25% מעיזבונה ובאותה העת לא התנגד למינוי המשיב 1 כאפוטרופוס בטענה כי השפיע השפעה בלתי הוגנת על המנוחה. משכך, אני סבורה שלאור העובדה שאחי המנוחה ידעו גם ידעו על צוואתה המלאה ועל רצונה, הפעילו לחצים רבים עליה על מנת לשנותה.

42. אם כן התמונה המצטיירת בפניי היא של אשה שנושלה מרכושה על ידי מי שהיה בעלה במשך 40 שנה. בחרה שלא לוותר על זכויותיה כאשר נודע לה שבעלה מכר דירה ללא רשותה ולאחר מותו נהלה הליכים כנגד אחייניו שירשו עזבונו. עוד בחרה המנוחה להוריש מחצית מעיזבונה לאחיינה, המשיב 1 אשר היה זה שנרתם לסייע לה במהלך השנים עת נהלה הליכים כנגד עזבון בעלה, רבע לאחיה המשיב מספר 3 עמו היתה בקשר וסמכה עליו ורבע לאבי המשיב 1 אשר נרתם אף הוא לסייע לה בהליך המשפטי והיתה עמו בקשר טוב. המנוחה לא הורשה דבר לאחיה הצעירים עמם לא היתה בקשר שנים, ככל הנראה על רקע סכסוכי ירושת הוריהם כעולה מחקירת הצדדים ובנסיבות העניין, הסתייעה בבא כוחה דאז ואך טבעי היה שיערוך עבורה צוואה ולא מצאתי כל בסיס לטענות המתנגדים בדבר סיכול שינוי הצוואה.

43. כך גם לא מצאתי כל בסיס לטענה לפיה המשיב 1 היה מעורב בעריכת הצוואה. התרשמתי כי במהלך הזמן התפתח קשר בין המנוחה לבין בא כוחה שהיה האדם העיקרי שסייע לה בעת שעמדה להפסיד את כל רכושה, ייצג אותה ופעל להבטחת זכויותיה וזאת ללא כל קשר למשיב מספר 1 ואני קובעת כי לא הוכח כל קשר משמעותי בין השניים למעט טענות בעלמא.

44. בשולי הדברים אציין כי אין לשכוח כי המנוחה לא הורשה למשיב 1 את כלל רכושה אלא 50% ממנו בלבד כאשר את היתרה הורשה בחלקים שווים לאביו והמשיב מספר 3 ואף מטעם זה התרשמתי כי מדובר במעשה שנעשה במחשבת תחילה ואשר מייצג באופן הולם את רצון המנוחה ובמיוחד נוכח עדותו של עו"ד בכר לפיה המנוחה הגיעה עם רשימה ובה ציינה כי בקשה להוריש תחילה 25% מהחלק שניתן בסופו של יום למשיב 1 לאחותו ובסופו של יום, שנתה דעתה והורשה לו 50% (ראו עמוד 57 לפרוטוקול, שורות 6-10).

משכך, אני קובעת כי גם נסיבות עריכת הצוואה מלמדות כי הצוואה כפי שנערכה, נעשתה בהתאם לרצון המנוחה ולא התרשמתי ולא הוכח כי היתה השפעה בלי הוגנת מצדו של המשיב 1 וככל שהופעל לחץ כלשהו על המנוחה לשנות הצוואה, הרי שהוא בא מכיוונם של אחיה, המתנגדים והמשיב 3 בלבד.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ת"ע 33448-06-19 מ' מ ואח'
ת"ע 33412-06-19

בנסיבות אלו, אני קובעת כי המתנגדים לא הצליחו להרים הנטל בדבר קיומה של השפעה בלתי הוגנת ואף דינה של טענה זו להידחות וכך הינני מורה.

45. לא מצאתי ממש אף ביתר טענות המתנגדים ובפרט טענת התרמית והקנוניה בין עו"ד בכר לבין המשיב 1. הטענות הללו לא הוכחו, לא נתמכו בכל ראיה אובייקטיבית, אינן מפרטות זמנים, אינן נתמכות בסד הזמנים המפורט בהליכים שהתנהלו בפניי ובוודאי שאינן עומדות ברף הגבוה של תשתית ראייתית גבוהה יותר מזו הנדרשת בהליך אזרחי, שכן מדובר בטענות אשר יש להן גוון מעין פלילי ועל בית משפט לבחון הראיות בזהירות ובקפדנות (ראו ע"א 7456/11 מוריס בר נוי נ' מלחי אמנון, פורסם ביום 11/04/13 במאגרים משפטיים) ונטענו בעלמא ואף מטעם זה מצאתי מקום לדחותן.

סוף דבר

46. אני קובעת כי דין ההתנגדות להידחות ודין הבקשה לקיום הצוואה להתקבל וכך הינני מורה. ב"כ המשיב 1 תגיש תוך 7 ימים פסיקתא לחתימתי לקיום צוואת המנוחה.

המתנגדים יישאו בהוצאות המשיבים 1-2 בסך כולל של 20,000 ₪ אשר ישולמו בתוך 30 יום, שאם לא כן, יישאו הפרשי ריבית והצמדה כחוק.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לעיון הצדדים וב"כ האפוטרופוס הכללי.

פסק הדין מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.

מורה על סגירת התיקים שבכותרת.

ניתן היום, ט"ז אלול תשפ"א, 24 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

עפרה גיא, שופטת